

Een maag vol elastieken

Op land is de plasticsoep een rubberberg, ziet *Kees Moeliker* bij een ooievaar.

Ze laten nog steeds een diepe indruk achter, de foto's die Chris Jordan in 2009 maakte van albatroskassen vol kleurrijk plastic. In de flessendoppen, wegwerpaansteekers en tandenborstels waarmee de zeevogelkuikens gevoerd werden, herken je onmiddellijk je eigen afval. Het blijkt dat de plasticsoep die de oceanen vervuult ook daadwerkelijk gegeten wordt.

Maar ook op het land loert het gevaar van zwerfafval. Neem de ooievaar die op 15 juni 2019 langs de Schalkwijkse Wetering in Houten uit het nest viel. Bij de Vogelopvang Utrecht vertrouwden ze de opvallend harde en geel doorschijnende buik niet en werd de jonge, nog niet vliegvlugge vogel overgedragen aan de zorg van Dierenkliniek Hoograven. Daar bleek dat er geen redden meer aan was: de maag zat stampvol met postbode-elastieken.

Vanwege de fatale interactie tussen vogel en mens kreeg de elas-

Maaginhoud van ooievaar NMR 9989-06147.

tiëk-ooievaar samen met zijn laatste maaltijd een plaats in de expositie *Dode dieren met een verhaal* van het Natuurhistorisch Museum Rotterdam.

Bij analyse van de maaginhoud (490 gram) bleek de ooievaar behalve met elastieken van het brede 'postbodetype' ook met enige dunne elastiekjes en een bruinle-

ren polsveter gevoerd te zijn. Van natuurlijk voedsel ontbreekt elk spoor. De doorwortelde aarde die ook in de maag zit, is eerder bijvangst van de elastieken dan een bewuste voedselkeuze, want de ooievaar is strikt carnivoor.

Waarom dan elastieken? Jonge ooievaars blijken volgens de vogelliteratuur veelvuldig met re-

genwormen gevoerd te worden. Dat moet ook met de vogel uit Schalkwijk het geval geweest zijn, ware het niet dat zijn ouders een partijtje afgedankte elastieken als een regenwormenbonanza hebben aangezien. Dat is elders ook voorgekomen.

Een speurtocht langs Franse ooievaarsnesten bracht in 2011 aan het licht dat nesten binnen drie kilometer van open vuilnisbelten tot wel twintig elastieken bevatten. Soms werden er ook fopspenen en ander wormvormig afval aangetroffen. Bij sectie op 57 dode Franse ooievaars werd bij 15 vogels elastiek in de maag gevonden. Zeven van deze vogels waren door verstopping van het maagdarmkanaal gestorven.

In de wijde omgeving van het ooievaarsnest in Houten zijn geen vuilnisbelten. Maar er moet daar ergens een opvallend hoge elastiekdichtheid (geweest) zijn. Aangezien de multifunctionele postbode-elastieken ook thuis, op kantoor en in de bos- en tuinbouw worden gebruikt, is een verwijtende vinger naar een elastiekdumpende postbezorger niet terecht.